

розсуд у межах своєї компетенції майно, яке їм належить.

У свою чергу, право публічної власності охоплює такі різновиди:

- 1) право власності Українського народу;
- 2) право державної власності;
- 3) право власності АР Крим;
- 4) право комунальної власності.

Вважаємо, що фактором, який об'єднує усі різновиди права публічної власності, є наявність у цих відносинах владного елементу, який полягає в тому, що власник, здійснюючи своє право власності, більшою або меншою мірою використовує свої повноваження як суб'єкта публічного права. Специфічним є й об'єкт цих відносин: майно, що входить до складу публічної власності. Разом із тим їх відрізняє той самий обсяг повноважень як суб'єкта публічного права, так і суб'єкта права власності.

Виходячи з вищезазначеного, можна дійти висновку, що на даний момент в українській юридичній науці є недостатнім традиційне розрізнення первісних та вторинних підстав виникнення права власності. Існує необхідність додаткового чіткого розрізнення права власності на універсальні та спеціальні, що дасть змогу чітко визначити їх співвідношення та взаємозв'язок, ієрархію, і таким чином спростить використання цих прав, і зменшить кількість прогалин в законодавстві.

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України: наук. -практ. комент. / Є. О. Харитонов, В. В. Завальнюк, І. М. Кучеренко та ін. за ред. Є. О. Харитонova, Н. Ю. Голубєвої. — 6-те вид. переробл. та допов. — Х., 2010. — С. 339.
2. Цивільне право України: академ. курс: підруч. / заг. ред. Я.М.Шевченко. Загальна частина. — К., 2009. — С. 278.
3. Цивільне та сімейне право України / під ред. проф. Є.О. Харитонova. — Х., 2008. — С.200.
4. Цивільне право України. Загальна частина: підруч. / за ред. І.А. Бірюкова, Ю.О.Заїки. — К., 2006. — С. 308.

Татаренко Анастасія Юрїївна,

студентка четвертого курсу
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Новосад Анастасія Сергїївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВІ АСПЕКТИ УЧАСТІ АДВОКАТА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Максимально повне забезпечення прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб є невід'ємною рисою демократичного суспільства, характерною ознакою правової держави. Засоби такого забезпечення є різноманітними, проте головною є можливість особи самостійно або за допомогою фахівців захистити себе, забезпечити собі відчуття безпеки, захищеності з правової позиції [1, с. 67].

Визначення «адвокат», яке надається в п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 р. № 5076-VI, є досить узагальненим, тому для його правильного тлумачення необхідне знання змісту інших понять. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає адвоката як фізичну особу, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачаються цим законом. Тому відразу ж виникає необхідність у дослідженні іншого поняття, наданого в п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», – «адвокатська діяльність», якою є незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва й надання інших видів правової допомоги клієнту [3, с. 28].

Волкова Н.В. зазначає, у цивільному судочинстві, як свідчить судова практика, від загального числа справ, у яких беруть участь представники сторін, більшість їх розглядається за участю адвокатів. Його участь в суді надає змогу особі, права та законні інтереси якої порушено, отримати кваліфіковану юридичну допомогу та повною мірою захистити свої права та законні інтереси [4, с. 328]. Правосуддя з цивільних справ певною мірою відбиває професіоналізм юридичної практики в цілому та ступінь захищеності суб'єктивних прав і охоронюваних законом інтересів громадян. Механізм правового регулювання правосуддя з цивільних справ не тільки визначає порядок реалізації конституційного права громадян на судовий захист відповідно до норм внутрішнього національного законодавства, а й є передумовою використання міжнародних судових інститутів захисту прав людини. Це особливо важливо у зв'язку із вступом України до Ради Європи та ратифікацією Європейської конвенції прав людини

Про представництво інтересів осіб адвокатом ідеться не лише в спеціальному законі, а й у ЦПК України. Відповідно до ч. 1 ст. 40 ЦПК України представником у суді може бути, зокрема, адвокат. У ч. 4 ст. 42 ЦПК України закріплюється положення щодо того, якими документами мають посвідчуватись повноваження адвоката як представника. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у п. 9 ч. 1 ст. 1 визначає представництво як вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні реалізації прав та обов'язків клієнта, зокрема й у цивільному судочинстві.

Саме представництво як різновид адвокатської діяльності є основним видом діяльності адвокатів у цивільному судочинстві. Натомість певні особливі повноваження адвоката як представника ЦПК України не передбачає. Як і будь-який інший представник у цивільному процесі, адвокат, згідно з аналізом змісту ст. 44 ЦПК України, може мати повноваження на ведення справи в суді, вчиняти від імені особи, яку він представляє, усі процесуальні дії, які має право вчиняти ця особа [2, с. 344].

Щодо інших видів правової допомоги, які може надавати адвокат своїм клієнтам у цивільному судочинстві, під ними Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» розуміє такі види адвокатської діяльності: 1) з надання правової інформації; 2) з надання консультацій і роз'яснень із правових питань; 3) правовий супровід діяльності клієнта; 4) складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також сприяння їх відновленню в разі порушення (п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). У цій частині види адвокатської діяльності відповідають тим видам правової допомоги, які надаються «особами, які надають правову допомогу» та є різновидом «інших учасників цивільного процесу» [3, с. 28].

Звернемо увагу на певні неузгодженості, які, на наше переконання,

спостерігаються в наведених та інших законодавчих актах, якими регулюються пов'язані з участю адвокатів у цивільному процесі питання. Так, у Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не згадується таке, здавалося б, логічне поняття, як «правові послуги». Натомість це поняття досить активно використовується в іншому нормативно-правовому акті – Законі України «Про безоплатну правову допомогу». Пункти 3 та 4 ч. 1 ст. 1 цього закону визначають як поняття «правова допомога» (надання правових послуг, спрямованих на забезпечення реалізації прав і свобод людини й громадянина, захисту цих прав і свобод, їх відновлення в разі порушення), так і поняття «правові послуги» (надання правової інформації, консультацій і роз'яснень із правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; забезпечення захисту особи від обвинувачення; надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації).

Таким чином, поняття «правова допомога» визначається через поняття «правові послуги», включаючи його у свій зміст.

Проаналізувавши вищенаведені норми законодавства, можна дійти висновку, що законодавець чітко визначає обсяг процесуальних дій адвоката як представника в суді. Однак, не зважаючи на це, ще й досі в літературі ведуться дискусії серед науковців. А. Я. Розенберг зазначає, що представник у цивільному процесі повинен бути наділений правом на вчинення процесуальних дій у тому обсязі, що їх має право вчиняти особа, інтереси якої він представляє [5, с. 148]. У свою чергу С. С. Бичкова вважає, що наділення процесуального представника спеціальним суб'єктивним цивільним процесуальним правом вчинити від імені особи, яку він представляє, усі процесуальні дії, що їх має вчиняти ця особа, повною мірою дає змогу забезпечити реалізацію мети інституту представництва у цивільному процесі [6, с. 420]. Можна погодитись з даною точкою зору та зазначити, що адвокат, який здійснює представництво в суді, має усі процесуальні права тієї особи, яку він представляє. Крім того, необхідно звернути увагу на той факт, що особа, яку адвокат представляє, має право обмежити повноваження процесуального представника, зазначивши про це в договорі або подавши до суду відповідну заяву

Бібліографічні посилання:

1. Конституція України від 30 вересня 2016 року – с. 67
2. Цивільно–процесуальний кодекс України від 3 серпня 2017 року. – с. 344
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - № 27. - Ст. 28.
4. Волкова Н.В. Деякі питання участі адвоката як представника у цивільному процесі / Н.В. Волкова // Актуальні проблеми держави і права. Вип. 66 - Одеса: «Юридична література», 2012. - С. 328 - 333.
5. Розенберг Я. А. Представительство по гражданским делам в суде и арбитраже / Я. А. Розенберг. — Рига, 1981. — 148 с
6. Бичкова С. С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження: Монографія / С. С. Бичкова. — К.: Атіка, 2011. — 420 с.